

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Organisation & Jura
J.nr. 001-02490
Ref. Morim/aki
Den 28. februar 2011

Høringsnotat

vedrørende

Forslag til lov om offentlig adgang til miljøoplysninger

Lovudkastet blev sendt i ekstern høring den 14. januar 2011 med frist for at afgive høringssvar den 6. februar 2011.

Udkastet blev sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer. Miljøstyrelsen har modtaget i alt 21 høringssvar, hvoraf 5 myndigheder og organisationer oplyser, at man ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Følgende høringssvar har fremsendt bemærkninger til udkastet til lovforslaget: Foreningen af Rådgivende Ingeniører, KL og Danske Regioner (begge med forbehold for politisk behandling), Dansk Energi, Advokatrådet, Danske Advokater, Skatteministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Landbrug & Fødevarer, DI, Journalisthøjskolen, Danske Mediers Forum, Åbenhedstinget, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Datatilsynet og Arbejdstilsynet.

Følgende høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til udkastet til lovforslaget: Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Dansk Byggeri, Danmarks Miljøundersøgelser (DMU), Finansrådet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Svarene har især berørt følgende punkter:

1. Generelle bemærkninger til ny hovedlov for lov om offentlig adgang til miljøoplysninger, Overvågningsudvalget for aktindsigt i miljøoplysninger og forholdet til miljøoplysningsdirektivet, Århuskonventionen og anden international ret.
2. Lovens anvendelsesområde
3. Egenaces
4. Identifikationskrav
5. Sammenstilling af miljøoplysninger og indsigt i databeskrivelser
6. Forholdet til anden lovgivning

7. Undtagelser fra retten til aktindsigt i miljøoplysninger
8. Behandlingen og afgørelsen af anmodningen om aktindsigt i miljøoplysninger
9. Klage over afgørelser om aktindsigt
10. Betaling for miljøoplysninger
11. Miljøoplysninger generelt

Foruden de ændringer, der fremgår af dette notat, er der foretaget justeringer i lovforslaget bl.a. efter drøftelser med Justitsministeriet, herunder en lovteknisk bearbejdning.

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar til de ovennævnte punkter. Kommentarer hertil er anført i kursiv. Ønskes der detaljerede oplysninger om høringssvarenes indhold, henvises der til de fremsendte høringssvar.

Da der efter høringen er sket ændringer i paragrafnumre, henviser kommentarerne til paragrafnumrene i høringssudgaven af lovforslaget (efterfulgt (i parentes) af lovforslagets paragrafnummer).

1. Generelle bemærkninger

Advokatrådet og Danske Advokater kan generelt tilslutte sig, at miljøoplysningsloven i højere grad end i dag skal kunne fungere som en selvstændig lov uden henvisninger til miljøoplysningsdirektivet og med færrest mulige henvisninger til aktindsigtsreglerne i offentlighedsloven og forvaltningsloven. Dette bør dog ikke udelukke, at anmodninger om aktindsigt i miljøoplysninger også fremover behandles efter anden lovgivning, hvor denne måtte hjemle en videre afgang til aktindsigt end miljøoplysningsloven.

Journalisthøjskolen og Danske Mediers Forum finder, at fremsættelse af lovforslaget til miljøoplysningsloven, der i høj grad er baseret på forslaget til ny offentlighedslov (L 90) bør afvente Folketingets behandling og vedtagelse af sidstnævnte lovforslag. Ligesom det undrer, at Miljøministeriet ikke har afventet redegørelse og anbefalinger fra Overvågningsudvalget for lov om aktindsigt i miljøoplysninger, der har haft til opgave at foreslå forbedringer af miljøoplysningsloven. Lovforslaget findes præget af hastværk.

Journalisthøjskolen og Danske Mediers Forum mener, at intentionen om en ny miljøoplysningslov, der kan læses selvstændigt uden henvisninger til offentlighedsloven, forvaltningsloven og miljøoplysningsdirektivet 2003/4/EF om offentlig adgang til miljøoplysninger er god, men at denne intention kan og må realiseres uden at følge ordlyden i forslaget til offentlighedsloven så tæt, som det sker i lovudkastet.

DI finder høringssudkastet til lovforslag til aktindsigt i miljøoplysninger meget vanskeligt tilgængeligt, hvilket organisationen finder vil vanskeliggøre administrationen af loven. **DI** mener, at lovudkastet bør gennemarbejdes med henblik på at gøre det lettere tilgængeligt.

Åbenhedstinget er stærkt utilfreds med høringsudkastet til forslag til miljøoplysningslov og finder at lovforslaget er et stort tilbageskridt, og at forslaget vil bryde med den retstilstand, som er tilvejebragt med en række udtalelser fra Ombudsmanden og anfører en række retspolitiske overvejelser i den forbindelse. Der henvises endvidere til en række afgørelser fra EU-domstolen vedr. miljøoplysningsdirektivet, der kan vise, at det foreliggende høringsudkast ikke overholder direktivet.

Journalisthøjskolen, Danske Mediers Forum og Åbenhedstinget efterlyser endvidere en grundig redegørelse for gældende ret bl.a. nyere praksis fra Folketingets Ombudsmand, fra Århuskonventionens klagekomité, EU-ombudsmanden og om erfaringer med offentlighedens adgang til miljøoplysninger i andre lande, f.eks. de øvrige nordiske lande. **Journalisthøjskolen** og **Danske Mediers Forum** mener, at forslaget til miljøoplysningslov på visse punkter er i strid med Århuskonventionen, miljøoplysningsdirektivet samt Europarådets konvention om aktindsigt fra 2008. Det anbefales at indhente en vurdering fra The United Nations Economic Commission for Europe (UNECE), som Århuskonventionen hører under.

DI støtter den grundlæggende linje i Offentlighedskommissionens udkast til ny offentlighedslov (L 90), men er betænkelig ved de dele af forslaget til ny offentlighedslov og forslaget til miljøoplysningslov, som indeholder flere egentlige indskrænkninger i retten til aktindsigt, hvoraf enkelte i visse tilfælde kan være problematiske for virksomhederne og retssikkerhedsmæssigt betænkelige. **DI** finder, at høringsudkastets § 22 om undtagelse af interne faglige vurderinger, der indgår i ministerbetjening, er et eksempel på en betænkelig begrænsning, der ikke findes i overensstemmelse miljøoplysningsdirektivet.

Fødevarerministeriet mener, at behandlingen i Overvågningsudvalget for lov om aktindsigt i miljøoplysninger er blevet forceret og beklager dette af hensyn til forslagets betydning for Fødevarerministeriets ressort. Fødevarerministeriet er enig i, at forslaget skal indeholde alle de relevante regler om indsigt i miljøoplysninger. Der ses at være opnået et hensigtsmæssigt samspil og nogle veldefinerede grænseflader mellem forslaget og forslaget til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90).

Fødevarerministeriet henleder opmærksomheden på EU-domstolens afgørelse af 9. november 2010 (C-92/09 og C-93/09), der delvist ophæver et forordningskrav om, at medlemsstaterne er forpligtigede til at offentliggøre en række oplysninger om støttemodtagere på landbrugsområdet. Fødevarerministeriet peger på, at der som følge af dommen er rejst tvivl om, hvorvidt dommen har konsekvenser for den indsigt, der kan gives i Danmark i medfør af offentlighedslovens og miljøoplysningsloven.

Miljøstyrelsen bemærker, at den gældende miljøoplysningslov med sine henvisninger til offentlighedsloven, forvaltningsloven og EU-direktivet 2003/4/EF om offentlighedens adgang til miljøoplysninger (miljøoplysningsdirektivet) er vanskelig tilgængelig, hvilket også fremgår af delrapporten fra Overvågningsudvalget for aktindsigt i miljøoplysninger. Det har derfor ved udformningen af lovudkastet til miljøoplysningsloven været hensigten at tilvejebringe mere tilgængelige og brugervenlige regler, der kan læses selvstændigt med færrest mulige henvisninger til andre lovbestemmelser. Overvågningsudvalget har tilsluttet sig denne model.

Der er endvidere ved udformningen af lovudkastet lagt vægt på som udgangspunkt at sikre den fortsatte parallelitet med offentlighedsloven og forvaltningsloven, hvor dette er muligt i forhold til EU-

retten. Det er således som udgangspunkt lagt til grund, at på de punkter, hvor Justitsministeriets lovforslag lægger op til større åbenhed i forhold til den gældende offentlighedslov, skal denne større åbenhed som udgangspunkt også gælde for aktindsigt i miljøoplysninger. Hvor Justitsministeriets lovforslag omvendt foreslår regler, der i forhold til den gældende offentlighedslov vil kunne føre til indskrænkning i adgangen til oplysninger, vil disse regler kun skulle gælde for miljøoplysninger, i det omfang de ikke strider mod miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen.

Endeligt er lagt til grund, at på de punkter, hvor Justitsministeriets lovforslag lægger op til større åbenhed - som i tilfældet med udvidelsen af lovens anvendelsesområde med KL og Danske Regioner - men hvor der samtidig foreslås regler, der ikke vil være forenelige med miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen (§ 25 om internt materiale i forhold til KL og Danske Regioner i forslaget til offentlighedsloven (L 90), er disse bestemmelser ikke medtaget i forslaget til miljøoplysningsloven.

Da der er tale om et kompliceret samspil mellem EU-regler og danske regler om aktindsigt vurderes det ikke muligt at tilvejebringe en miljøoplysningslov, der ikke indeholder en række særregler af hensyn til EU-retten. Omvendt bygger forslaget på, at myndigheder og offentligheden vil have fordel af, at miljøoplysningsloven i videst muligt omfang bygger på velkendte danske regler i stedet for efter en direktivnær sprogbrug, der på væsentlige områder er forskellig fra offentlighedslovens regler.

Den gældende miljøoplysningslov henviser i meget vidt omfang til den gældende offentlighedslov og forvaltningslov, som ophæves, når den nye offentlighedslov træder i kraft. Justitsministeriet har derfor henstillet, at forslaget til ny miljøoplysningslov fremsættes for Folketinget således, at loven kan træde i kraft samtidigt med den nye offentlighedslov, som ifølge forslaget til offentlighedsloven (L90) er den 1. januar 2012.

Overvågningsudvalget for aktindsigt i miljøoplysninger har som følge af tidshorisonten og den parallelle høring alene forholdt sig til lovens overordnede struktur og snitflader i forhold til forslaget til offentlighedsloven, forvaltningsloven og retsplejeloven.

Med hensyn til Advokatrådets bemærkning om forholdet til anden lovgivning, der kan medføre en videre adgang til aktindsigt end miljøoplysningsloven, er det nu præciseret i de almindelige bemærkninger afsnit 4.3.1. at det er myndighedens pligt at sikre, at anmodninger om aktindsigt i miljøoplysninger behandles efter de regler, der vil give den aktindsigtssøgende den bedste retsstilling.

Med hensyn til ønsket om en gennemgang af domme, udtalelser og afgørelser og en redegørelse for andre landes implementering af miljøoplysningsdirektivet, f.eks. de nordiske landes regler, bemærkes, at der er tale om gennemførelse af et EU-direktiv, hvorfor en gennemgang af de nordiske landes regler, der alle har vidt forskellige nationale regler om aktindsigt, ikke forekommer særlig relevant i denne sammenhæng. EU-ombudsmanden udtaler sig alene om spørgsmål i relation til EU's egne institutioner og ikke medlemslandenes lovgivning, hvorfor dennes udtalelser heller ikke forekommer specielt relevante for gennemførelse af direktivet i dansk ret. Der er henvist til en række Ombudsmandsudtalelser, Århuskonventionens overholdelseskomité's udtalelser og EU-domstolens afgørelser, hvor de er skønnet relevante i bemærkningerne til lovudkastets enkelte bestemmelser. Miljøstyrelsen har endvidere efter høringen suppleret med de seneste udtalelser og afgørelser fra Ombudsmanden og EU-domstolen.

Med hensyn til foreneligheden af visse af lovudkastets regler med miljøoplysningsdirektivet har Miljøstyrelsen vurderet, at de bestemmelser, der er medtaget i lovudkastet er forenelige med direktivets krav. For en nærmere gennemgang af disse spørgsmål henvises til lovudkastets almindelige bemærkninger afsnit 4.3.2. samt til Miljøstyrelsens bemærkninger nedenfor under pkt. 7.

Med hensyn til Europarådets konvention om aktindsigt fra 2008 henvises til pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger til forslaget til ny offentlighedslov.

Med hensyn til EU-domstolens dom C-92/09 og C 93/09 om offentliggørelse af oplysninger i relation til støttemodtagere på landbrugsområdet afventer Miljøstyrelsen Justitsministeriets vurdering af dommens eventuelle konsekvenser for indsigt efter offentlighedsloven.

De fremkomne bemærkninger har således medført, at der er sket præciseringer i lovforslagets bemærkninger om begrundelsen for ikke at lade KL og Danske Regioner være omfattet og om miljøoplysningslovens forhold til anden lovgivning, ligesom omtalen af praksis er suppleret.

2. Lovens anvendelsesområde (§ 2) og miljøoplysningsbegrebet (§ 3)

Danske Regioner og KL lægger afgørende vægt på, at Danske Regioner og KL ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde.

Journalisthøjskolen kritiserer, at bestemmelsen henviser til offentlighedslovens anvendelsesområde og både **Journalisthøjskolen** og **Danske Mediers Forum** efterlyser en begrundelse for, at KL og Danske Regioner ikke er omfattet af lovforslaget, idet der peges på, at Miljøoplysningsdirektivet er et minimumsdirektiv. De finder endvidere, at den foreslåede § 6 i forslaget til ny offentlighedslov om myndigheders pligt til at indhente oplysninger om udliciterede opgaver også bør medtages i forslaget til miljøoplysningslov, fordi miljømyndighederne ofte benytter konsulentfirmaer til at forestå undersøgelser m.v.

Dansk Energi mener ikke, at elforsyningsvirksomheder m.m. skal være omfattet af lovforslaget. Alternativt opfordrer DE til i det mindste at undtage de kommercielle elproduktionsvirksomheder fra lovforslaget, således at kun ”monopolvirksomhederne” forstået som transmission og distribution, dvs. netselskaberne bliver omfattet. Som begrundelse fremføres det, at der siden 1985 er sket en betydelig modernisering og liberalisering af energisektoren, og de tidligere argumenter for at lade elforsyningsvirksomhederne m.v. være omfattet af offentlighedsreglerne synes således i dag at være ikke-eksisterende. **Dansk Energi** finder endvidere, at udvidelsen af lovudkastets anvendelsesområde til at omfatte selskaber, hvis mere end 75 % af ejerandelene tilhører danske myndigheder er for vidtgående og opfordrer til, at elforsyningsvirksomheder undtages fra lovens anvendelsesområde, eller at det specificeres præcist, hvilke offentligt ejede selskaber, der skal være omfattet.

Advokatrådet og **Danske Advokater** finder ikke, at udvidelsen af lovudkastets anvendelsesområde til også at omfatte selskaber, hvis mere end 75 pct. af ejerandelene tilhører danske myndigheder, er nødvendig af hensyn til miljøoplysningsdirektivet og heller ikke nødvendigt af hensyn til en samordnet regulering i forhold til offentlighedslovens anvendelsesområde. **Advokatrådet** og **Danske Advokater** lægger herved særligt vægt på, at adgangen til oplysninger efter miljøoplysningsloven

generelt er mere vidtgående end efter offentlighedsloven herunder i forhold til oplysninger i elektronisk form. **Advokatrådet og Danske Advokater** anbefaler, at miljøoplysningslovens organisatoriske anvendelsesområde tilpasses i lyset af, at loven på flere punkter vil være mere byrdefuld at efterleve for de omfattede private organer end en ny offentlighedslov.

Fødevarerministeriet stiller endvidere spørgsmål ved, om undtagelsen for børsnoterede selskaber og disses datterselskaber er forenelig med Århuskonventionen.

Arbejdstilsynet spørger, hvorfor tidligere lovbemærkninger med Arbejdsministeriets vurdering af, at stoffer og materialer, som er anmeldt efter arbejdsmiljølovgivningen som udgangspunkt ikke er omfattet af definitionen af miljøoplysninger, idet dog oplysninger i registeret om stoffer og materialer, som er anmeldt efter anden lovgivning, kan være omfattet af aktindsigtsreglerne. Arbejdstilsynet vurderer, at egentlige miljøoplysninger, der indkommer til Arbejdstilsynet i forbindelse med til synets samarbejde med miljømyndighederne, vil være omfattet, men finder, at spørgsmålet bør afklares.

Miljøstyrelsen henviser til bemærkningerne ovenfor vedr. principper for og overvejelser bag lovforslagets udformning. Heraf følger, at anvendelsesområdet for miljøoplysningsloven som udgangspunkt foreslås at være det samme som offentlighedslovens suppleret med, hvad der er nødvendigt af hensyn til miljøoplysningsdirektivet, ligesom der kort er redegjort for begrundelsen for at udelade KL og Danske Regioner fra lovens anvendelsesområde.

Af principperne bag lovforslaget følger, at forsyningsselskaberne og de offentligt ejede selskaber, hvor det offentlige ejer mere end 75 %, også skal omfattes af miljøoplysningslovens anvendelsesområde. En stor del af disse selskaber vil formodentligt under alle omstændigheder skulle omfattes af hensyn til miljøoplysningsdirektivets artikel 2, stk. 2, hvis anvendelsesområde er meget bredt. Med hensyn til de børsnoterede selskaber vil disse være omfattet af loven i medfør af lovudkastets § 2, stk. 4 (nu § 6), i det omfang de falder ind under bestemmelsen. Lovforslaget vurderes derfor ikke at være i strid med konvention og direktiv.

Miljøstyrelsen er enig i, at miljøoplysningslovens anvendelsesområde bør fastlægges direkte i loven i stedet for ved henvisninger til offentlighedslovens anvendelsesområde.

Til spørgsmålet om arbejdsmiljøoplysninger er omfattet af miljøoplysningsloven bemærkes, at dette spørgsmål skal afgøres uden hensyntagen til, hvad kilden til oplysningerne er. Det beror herudover på en konkret vurdering af de enkelte oplysninger i forhold til de enkelte punkter i definitionen af miljøoplysninger (nu lovforslagets § 8, stk. 2), hvor navnlig nr. 6 har betydning ved fortolkningen.

Sammenfattende oplyses, at lovforslaget således er ændret i lyset af de fremkomne bemærkninger, idet henvisningerne til offentlighedslovens anvendelsesområde nu er erstattet af direkte bestemmelser i lovforslaget (nye §§ 3-6), ligesom bemærkningerne er uddybet i forhold til spørgsmålet vedrørende KL og Danske Regioner.

3. Egenaces (§ 5 – nu lovforslagets § 9)

Journalisthøjskolen henviser til bemærkningerne, hvoraf fremgår, at parterers adgang til aktindsigt i miljøoplysninger skal behandles efter miljøoplysningsloven, men finder ikke dette afspejlet i den foreslåede regel om egenaces, der kun omfatter personers og ikke virksomheders adgang til at blive gjort bekendt med miljøoplysninger, hvori ”personlige” forhold fremgår.

Miljøstyrelsen bemærker, at den foreslåede regel om egenaces svarer til den foreslåede § 8 i forslaget til offentlighedslov, L 90, med den forskel, at bestemmelsen kun omfatter indsigt i miljøoplysninger.

Bestemmelsen i § 5 (nu lovforslagets § 9) har til formål at sikre, at en person kan få indsigt i miljøoplysninger vedrørende den pågældende selv i lige så vidt omfang som efter forvaltningslovens regler om aktindsigt, der alene gælder for den, som er part i en sag, hvor der er eller vil blive truffet afgørelse. Reglen tager således kun sigte på personer og ikke virksomheder.

Det fremgår at de almindelige bemærkninger pkt. 4.3.1. vedr. det fremtidige samspil mellem offentlighedsloven, forvaltningsloven og miljøoplysningsloven, at parterers adgang til aktindsigt i miljøoplysninger skal behandles efter miljøoplysningsloven. Det er imidlertid nu præciseret i de almindelige bemærkninger, pkt. 4.3.1., at myndigheden altid har pligt til at sikre, at anmodning om aktindsigt bliver behandlet efter de regler, som giver den bedste retsstilling for den aktindsigtssøgende.

Høringsudkastets § 5 (nu § 9) er endvidere blevet lovteknisk justeret med henblik på størst mulig sproglig overensstemmelse med offentlighedslovforslagets tilsvarende regel.

4. Identifikationskravet (§ 6 – nu lovforslagets § 10)

Journalisthøjskolen og **Danske Mediers Forum** finder, at fristen for myndighedens anmodning om nødvendig præcisering af en anmodning om aktindsigt, som i lovudkastet er angivet til ”snarest muligt og senest 1 måned fra modtagelsen af anmodningen” er for lang og foreslår, da miljøoplysningsdirektivet er et minimumsdirektiv, at fristen ændres til ”snarest og inden 7 arbejdsdage”.

Miljøstyrelsen bemærker, at lovudkastets bestemmelse i § 6, stk. 2 (nu lovforslagets § 10), om myndighedens pligt til ”snarest muligt og senest 1 måned fra modtagelsen af anmodningen” at anmode om den nødvendige præcisering af en aktindsigtsanmodning, følger af miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 1, litra c og artikel 3, stk. 3, der giver mulighed for at afslå en anmodning om aktindsigt i miljøoplysninger, der er udfærdiget i for generelle vendinger. Dog stiller direktivet i de situationer krav om, at myndigheden først skal have søgt at få anmodningen præciseret inden for de nævnte frister.

Efter lovudkastets § 28, stk. 1 (nu lovforslagets § 31), skal myndigheden mv. afgøre en anmodning om aktindsigt hurtigst mulig og efter bestemmelsens stk. 3, skal anmodningen som udgangspunkt færdigbehandles inden 7 arbejdsdage og afgøres senest 1 måned efter modtagelsen, som, hvis særlige forhold foreligger, kan forlænges til 2 måneder.

Det er nu præciseret i bemærkningerne til § 6 (nu lovforslagets § 10), at myndighedens mv. pligt til ”snarest muligt” at anmode om de nødvendige præcisering af anmodningen skal forstås i lyset af fristerne i lovudkastets § 28 (nu § 31), dvs. at myndigheden skal anmode om den nødvendige præci-

sering af anmodningen hurtigst muligt, og medmindre særlige forhold foreligger inden 7 dage efter modtagelsen af anmodningen.

5. Sammenstilling af miljøoplysninger og indsigt i databeskrivelse (§§ 7 og 8 – nu lovforslagets §§ 11 og 12)

Journalisthøjskolen, Danske Mediers Forum og Åbenhedstinget mener, at bemærkningerne til lovudkastets bestemmelse giver indtryk af, at udkastets bestemmelse om dataudtræk er en ny rettighed, uden at der redegøres for, at den gældende miljøoplysningslov giver ret til masseoplysninger i elektronisk form.

Kriteriet ”få” i § 7, stk.1 (nu § 11), findes endvidere ikke velbegrunder som supplement til kriteriet ”enkle”, da kriteriet ”få” vil kunne betyde, at retten til dataudtræk begrænses, selv om udtrækket kan klares uden væsentligt tidsforbrug med en række ”enkle” kommandoer. Endvidere findes forbeholdet i § 8, stk. 2 (nu § 12), om undtagelse fra pligten til at udarbejde databeskrivelser ved nye databaser ikke velbegrunder.

Åbenhedstinget ønsker, at der altid skal være pligt for myndigheden til at udarbejde databeskrivelser.

Fødevarerministeriet og Datatilsynet finder, at det bør tydeliggøres, hvad der ligger i, at dataudtræk skal kunne foretages ved få og enkle kommandoer. Datatilsynet peger i den forbindelse bl.a. på risikoen for, at der ved udtræk fra databaser med navne og adresser sker kompromittering af personer med navne- og/eller adressebeskyttelse.

Datatilsynet peger endvidere på de særlige problemstillinger, som kan opstå ved databaser med fritekstfelter under en eller anden form, herunder felter som eventuelt udfyldes af borgere ved elektronisk selvbetjening. Efter Datatilsynets opfattelse må det anses for udelukket at lade sådanne databaser være omfattet af retten til dataudtræk, da det ikke ved enkle kommandoer – og med fornøden sikkerhed – kan sikres, at oplysninger af fortrolig og følsom karakter ikke udleveres.

Datatilsynet anfører, at det fremgår af udkastet, at retten til dataudtræk kun gælder, hvis hensynet til eksempelvis følsomme personoplysninger kan tilgodeses ved anonymisering ved hjælp af enkle kommandoer.

Datatilsynet frygter imidlertid, at risikoen for, at offentlige myndigheder kommer til at udlevere dataudtræk med følsomme personoplysninger ved en fejl, forøges væsentligt, jf. også de særlige risici ved elektronisk databehandling nedenfor under Datatilsynets bemærkninger til lovudkastets § 28, stk. 5.

Efter Datatilsynets opfattelse vil det endvidere være af afgørende betydning af hensyn til beskyttelse af de registreredes privatliv, at forvaltningsmyndigheden – ved anmodning om dataudtræk – sikrer, at der i forbindelse med dataudtrækket foretages tilstrækkelig anonymisering. Herved forstås, at oplysningerne videregives i en for modtageren ikke-personhenførbart form, og det således ikke er muligt for modtageren alene ud fra de modtagne oplysninger at kunne identificere de personer, som oplysningerne vedrører.

Fødevarerministeriet anfører, at bestemmelsen om sammenstilling må forstås således, at der ikke er pligt til at ændre eksisterende systemer og gør i øvrigt opmærksom på, at selv visse moderne systemer ikke på en let måde vil muliggøre udtræk.

Miljøstyrelsen bemærker, at den gældende miljøoplysningslov omfatter miljøoplysninger i en hvilken som helst form, herunder i elektronisk form. Dette gælder også miljøoplysninger i registre og databaser. Det følger imidlertid af den gældende lovs § 3, at myndighederne mv. alene er forpligtet til at give indsigt i allerede foreliggende miljøoplysninger, dvs. at myndigheden ikke har pligt til at bearbejde eller sammenstille foreliggende oplysninger. Det er derfor Miljøstyrelsens opfattelse, at lovudkastets §§ 7 og 8 (nu §§ 11 og 12) i forhold til gældende ret indebærer en udvidet pligt i forhold til gældende ret til at udarbejde dokumenter/tilvejebringe nye sammenstillinger af miljøoplysninger, der ikke allerede foreligger.

Lovudkastets §§ 7 og 8 (nu §§ 11 og 12) er identisk med de foreslåede bestemmelser i §§ 11 og 12 i forslaget til ny offentlighedslov med den forskel, at de foreslåede bestemmelser i §§ 7 og 8 (nu §§ 11 og 12) alene omhandler miljøoplysninger. De fremkomne bemærkninger vedrørende ”få og enkle kommandoer” samt rækkevidden af myndighedens pligt til at udarbejde databeskrivelser er ligeledes gjort gældende i forhold til de tilsvarende bestemmelser i forslaget til ny offentlighedslov (L 90). Miljøstyrelsen henviser derfor til Justitsministeriets bemærkninger i høringsnotatet over L 90.

6. Forholdet til anden lovgivning (§ 11 – nu lovforslagets § 14)

Journalisthøjskolen, Danske Mediers Forum og Åbenhedstinget finder, at bestemmelsen om, at meddelelse af aktindsigt ikke må være i strid med regler i persondataloven stærk forvirrende, idet persondataloven regulerer, hvornår en myndighed er berettiget til at udlevere oplysninger og ikke hvornår en myndighed er forpligtet til at meddele aktindsigt i oplysningerne. Der efterlyses derfor en redegørelse for sammenhængen mellem regler om aktindsigt og persondataloven.

Arbejdstilsynet har rejst spørgsmål ved, om bestemmelsen, der fastslår, at pligten til at meddele miljøoplysninger ikke begrænses af særlige bestemmelser om aktindsigt i anden lovgivning, er for absolut. Arbejdstilsynet gør opmærksom på, at arbejdsmiljølovens § 79, stk. 2, indeholder en særlig regel om tavshedspligt i forhold til beskyttelsen af ansatte, der klager over deres arbejdsmiljø. Arbejdstilsynet henviser endvidere til direktivets beskyttelse af personoplysninger og til, at der i bemærkningerne til den oprindelige miljøoplysningslov fra 1994 er anført, at offentlighedslovens § 14, der opretholder beskyttelsen i forhold til særlige tavshedspligtsregler, må antages at være i overensstemmelse med det oprindelige direktivs beskyttelse i forhold til den fortrolige karakter af personlige data og/eller dokumenter.

Miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, sidste afsnit, forpligter medlemslandene til at sikre, når der gives aktindsigt i miljøoplysninger, at kravene i persondatadirektivet overholdes. Af indledningen til artikel 4, stk. 2, fremgår, at en anmodning kan afslås, hvis ”en offentliggørelse kunne have en ugunstig indvirkning på ...f) beskyttelsen af personoplysninger...”

Offentliggørelse og videregivelse af personoplysninger i medfør af direktivet skal således respektere databeskyttelsesdirektivet. Det er imidlertid korrekt, at persondataloven indeholder en bestem-

melse, hvorefter loven ikke hindrer pligtmæssig udlevering, ligesom persondatadirektivet angiver ikke at være til hinder for aktindsigtsregler. Miljøoplysningsdirektivets henvisning til persondatadirektivet må derfor som hidtil antages at skulle forstås således, at den særlige beskyttelse, som fortrolige personoplysninger nyder efter direktivet, må føre til, at den konkrete afvejningsregel (lovforslagets § 13) i almindelighed vil indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i oplysninger om enkeltpersoners private forhold.

Miljøstyrelsen er derfor enig i, at der ikke bør henvises til persondataloven i selve bestemmelsen.

Lovforslaget er således ændret på dette punkt, og bemærkningerne er udbygget med en beskrivelse forholdet til persondataloven.

Miljøstyrelsen bemærker om Arbejdstilsynets spørgsmål i relation til beskyttelsen af ansatte, der klager over deres arbejdsmiljø, at miljøoplysningsdirektivet udover reglen om beskyttelse af personoplysninger i artikel 4, stk. 2, litra g, indeholder en mulighed for at afslå aktindsigt, hvis offentliggørelse kunne have en ugunstig indvirkning på andre personers interesse eller beskyttelse, når disse har givet de ønskede oplysninger frivilligt uden at være eller kunne gøres juridisk forpligtet hertil, medmindre de har givet deres samtykke til offentliggørelsen. Direktivet vil således evt. kunne danne afsæt for reglen i arbejdsmiljøloven, i det omfang en sådan klage indeholder miljøoplysninger. Også i denne situation medfører direktivet, at der skal finde en afvejning sted af de modstående interesser. I det omfang der er tale om fortrolige personoplysninger, medfører den særlige beskyttelse, som sådanne oplysninger nyder efter direktivet, at oplysningerne i almindelighed ikke vil skulle udleveres.

Miljøstyrelsen er bl.a. på denne baggrund enig i, at bestemmelsen i lovudkastets § 11 (lovforslagets § 14) har fået en for absolut udformning.

Lovforslaget er således ændret, så det i bestemmelsen er tilføjet ”medmindre denne lovgivning er forenelig med direktivet om offentlig adgang til miljøoplysninger”.

7. Undtagelser fra retten til aktindsigt i miljøoplysninger (§§ 12–27 – nu lovforslagets §§ 15–30)

Høringsparterne har rejst en række spørgsmål om lovforslagets forenelighed med Århuskonventionen og miljøoplysningsdirektivet. Spørgsmålene gennemgås nedenfor.

Som også anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, er direktivet vanskeligt tilgængeligt og giver anledning til en række fortolkningstvivel. En afklaring af den præcise rækkevidde af direktivets undtagelsesbestemmelser vil således ske i takt med, at bl.a. EU-Domstolen træffer afgørelse herom.

7.1. Miljøoplysninger i sager undtaget fra aktindsigt (§ 12 – nu lovforslagets § 15)

Advokatrådet og Danske Advokater lægger vægt på, at sager inden for strafferetsplejen ikke er omfattet af afvejningsreglen i § 10 (nu § 13) og ekstraheringsbestemmelsen i § 16 (nu § 19).

Datatilsynet anfører, at som udgangspunkt omfatter begrebet personoplysninger i persondatalovens § 3, nr. 1, alene *fysiske personer*. Oplysninger om juridiske personer falder således uden for lovens almindelige regulering, jf. persondatalovens § 1, stk. 1 og 2.

Derimod er oplysninger om enkeltmandsejede virksomheder omfattet af begrebet personoplysninger. Det antages endvidere, at også oplysninger om interessentskaber falder ind under lovens område under forudsætning af, at interessenterne er fysiske personer. Der er i bemærkningerne til den foreslåede § 12, stk. 2, (nu § 15) ikke anført nærmere om afgrænsningen af de omhandlede bødeforelæg.

Datatilsynet går umiddelbart ud fra, at der med den nævnte ordning i lovudkastets § 12, stk. 2, (nu § 15) ikke lægges op til aktindsigt i personoplysninger omfattet af persondataloven. Datatilsynet finder, at dette bør tydeliggøres i lovforslaget. Det bemærkes, at aktindsigt i oplysninger om strafbare forhold vedrørende den personkreds, som er omfattet af persondataloven, ikke vil kunne ske inden for rammerne af persondatalovens § 8, ligesom en sådan ordning vil rejse spørgsmål i forhold til databeskyttelsesdirektivets artikel 8, stk. 5.

Datatilsynet peger endvidere på, at det ikke kan udelukkes, at der i enkelte af disse sager vil indgå oplysninger om *fysiske personer*. Tilsynet forudsætter i den forbindelse, at oplysningerne om sådanne personer kan undtages i medfør af lovudkastets § 23, stk. 1, nr. 1 (nu § 26). Datatilsynet finder, at dette bør fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget.

Miljøstyrelsen skal bemærke, at bestemmelsen i § 12 (nu § 15) er lovteknisk ændret, således at den – med de undtagelser, der følger af, at bestemmelsen kun omhandler miljøoplysninger, nu svarer til § 19 i forslaget til offentlighedslov (L 90).

Datatilsynets bemærkninger er ligeledes fremført til den tilsvarende bestemmelse i § 19 i forslaget til offentlighedsloven, og der henvises i den forbindelse til justitsministeriets bemærkninger i høringsnotatet over lovforslaget L 90, side 42 ff.

Det er nu præciseret i bemærkningerne til lovforslagets bestemmelse om ret til aktindsigt i bødeforelæg, der er vedtaget af en juridisk person, at denne ret ikke gælder bødeforelæg, der måtte være vedtaget af enkeltmandsejede virksomheder m.v., samt om undtagelse af personfølsomme oplysninger i medfør af lovforslagets § 23, stk. 1, nr. 1 (nu § 26).

Det bemærkes, at lovudkastets § 10, stk. 2, (nu § 13) og § 16, stk. 2, (nu § 19) undtager sager, der behandles af politi og anklagemyndighed fra interesseafvejning og ekstraheringspligt.

7.2. Ekstrahering af miljøoplysninger i sager undtaget fra aktindsigt (§ 16 og 27 – nu lovforslagets §§ 19 og 30)

Journalisthøjskolen og **Danske Mediers Forum** finder, at der alene skal være adgang til at undlade ekstrahering, såfremt ekstrahering vil medføre en prisgivelse af de beskyttede hensyn, der varetages med undtagelsesbestemmelserne i §§ 12-15 (nu §§ 15-18) og §§ 23-26 (nu §§ 26-29).

Åbenhedstinget finder, at det åbner for misbrug, hvis ekstrahering kan undlades, fordi de ekstraerede miljøoplysninger ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold.

Miljøstyrelsen bemærker, at de foreslåede bestemmelser svarer til den foreslåede § 34, stk. nr. 1 og 3, i forslaget til offentlighedslov (L 90), som giver mulighed for at undlade ekstrahering, hvis dette vil medføre en prisgivelse af de beskyttede hensyn, eller hvis det resterende indhold ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold.

De foreslåede bestemmelser vurderes at ligge inden for rammerne af miljøoplysningsdirektivet, dog således, at der er præciseret i bemærkningerne til bestemmelsen, at muligheden for at undlade ekstrahering, hvis det resterende indhold ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold må forstås snævert, og at de foreslåede bestemmelser således alene giver mulighed for at undlade ekstrahering, hvis det resterende indhold ligger indenfor en bagatelgrænse.

Da lovforslaget bygger på de samme principper som forslaget til offentlighedslov med de ændringer, der er nødvendige af hensyn til miljøoplysningsdirektivet, finder Miljøstyrelsen, at der også i forhold til aktindsigt i miljøoplysninger kan være behov for, at myndigheden mv. kan undlade at ekstrahere, hvis det resterende indhold ligger inden for en bagatelgrænse.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer.

7.3. Undtagelse af miljøoplysninger i interne dokumenter (§ 17 – nu lovforslagets § 20)

KL finder det vigtigt, at ordet "udenforstående" defineres præcist, evt. suppleret ved at give eksempler, så der ikke opstår tvivl om, hvornår et dokument er at betragte som internt.

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at en miljøoplysning skal kunne bevare sin interne karakter, hvis afgivelsen sker af retlige grunde, f.eks. i forbindelse med afgivelse af oplysningerne til Ombudsmanden eller klageinstans i forbindelse med behandlingen af en klagesag. **Landbrug og Fødevarer** finder, at en part i en sag bør have fuld adgang til de oplysninger, der fra 1. instansen overgives til en klageinstans eller til Ombudsmanden.

Miljøstyrelsen bemærker, at bestemmelsen i § 17 (nu § 20) om aktindsigt i interne dokumenter svarer til § 23 i forslaget til offentlighedslov (L 90) med de ændringer, der følger af, at bestemmelsen alene omhandler miljøoplysninger.

I lovforslaget L 91 om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven er der foreslået en tilsvarende bestemmelse (§ 12).

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af bestemmelsen, men bemærkningerne til bestemmelsen er blevet udbygget med de væsentligste fortolkningsbidrag til bestemmelsen, herunder hvad der skal forstås ved afgivelse til "udenforstående".

7.4. Undtagelse af miljøoplysninger i interne dokumenter (§ 18 – nu lovforslagets § 21)

FRI bemærker, at det strider mod nugældende rettigheder, at der ikke fremover vil kunne opnås aktindsigt i interne dokumenter og miljøoplysninger, der udveksles mellem forskellige ministerier. At dette er gældende for interne dokumenter

og miljøoplysninger *internt i et ministerium*, må ikke danne grundlag for en udvidelse, der omfatter udveksling af miljøoplysninger mellem ministerier.

Advokatrådet og Danske Advokater henstiller, at vurderingen af undtagelsesbestemmelsens forenelighed med miljøoplysningsdirektivet fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger.

Lovudkastets § 18 (nu § 21) svarer til § 24 i forslaget til offentlighedsloven (L 90) med den forskel, at § 18 (nu § 21) alene omhandler miljøoplysninger i interne dokumenter.

Miljøstyrelsen vurderer, at den foreslåede bestemmelse om undtagelse af miljøoplysninger, der udveksles mellem ministerier, mellem et ministeriums departement og dets styrelser samt mellem dets styrelser indbyrdes er foreneligt med miljøoplysningsdirektivet og Århuskonventionen.

Vurderingen af bestemmelsens overensstemmelse med miljøoplysningsdirektivet er gengivet i lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.3.2., men er nu udbygget og præciseret.

7.5. Undtagelse af miljøoplysninger i andre dokumenter (§ 20 – nu lovforslagets § 23)

Journalisthøjskolen og Danske Mediers Forum vurderer, at den foreslåede undtagelse fra aktindsigt i miljøoplysninger, der udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces er i strid med Århuskonventionen og miljøoplysningsdirektivet.

Journalisthøjskolen og Danske Mediers Forum finder endvidere, at det er i strid med miljøoplysningsdirektivet, at emissionsoplysninger efter bestemmelsen kan undtages, hvis aktindsigten vil være i strid med persondataloven. Endvidere gøres opmærksom på, at forslaget mulighed for at undtage emissionsoplysninger, der indgår i materiale under udarbejdelse ikke genfindes i forslaget til ny offentlighed eller i gældende ret. Og anfører at ekstraheringspligten for oplysninger om en sags faktiske grundlag netop gælder for interne dokumenter.

Miljøstyrelsen vurderer, at den foreslåede bestemmelse om undtagelse af miljøoplysninger, der udveksles mellem en minister og folketingsmedlemmer i sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces er forenelig med miljøoplysningsdirektivet, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.3.2.

Miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, 2. afsnit, indebærer en meget begrænset mulighed for at undtage emissionsoplysninger fra aktindsigt. Samtidig betoner direktivet en særlig beskyttelse af bl.a. personoplysninger med et krav om, at persondatabeskyttelsesdirektivets krav altid skal overholdes.

Idet der henvises til Miljøstyrelsens bemærkninger ovenfor til lovudkastets § 11 (nu § 14) om bl.a. forholdet til persondataloven, er henvisningen til persondataloven nu taget ud af lovteksten i § 20 (nu § 23) og erstattet af en henvisning til oplysninger, omfattet af bestemmelsen i lovforslagets § 26, stk. 1, nr. 1.

Tilsvarende ændringer er foreslået for lovudkastets § 23, stk. 2 (nu § 26) om undtagelse af emissionsoplysninger, der herefter alene angår emissionsoplysninger, der indgår i oplysninger om drifts- eller forretningsforhold, samt § 26, stk. 4 (nu § 29) om undtagelse af andre miljøoplysninger.

Med hensyn til adgangen til at undtage emissionsoplysninger efter § 20 (nu § 23), hvis oplysningerne indgår i materiale under udarbejdelse eller i ufærdigt materiale, så følger denne undtagelsesadgang af direktivets artikel 4, stk. 1, litra d, jf. artikel 4, stk. 2, 1. afsnit. Bestemmelsen er i overensstemmelse med den gældende miljøoplysningslovs § 2, stk. 5, idet bestemmelsen dog nu udtrykkeligt angiver, hvornår emissionsoplysninger kan undtages i stedet for som nu blot at henvise til direktivets bestemmelser herom.

Som det fremgår af bemærkningerne, vil emissionsoplysninger i praksis antageligt under alle omstændigheder være omfattet af lovforslagets ekstraheringsregler, hvorfor denne type oplysninger antageligt yderst sjældent overhovedet vil kunne undtages efter lovforslagets undtagelsesregler.

De fremkomne bemærkninger på dette punkt har således ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

7.6. Meddelelse af miljøoplysninger i interne faglige vurderinger (§ 22 – nu lovforslagets § 25)

FRI bemærker, at det skal præciseres i bestemmelsen, at alle miljøoplysninger - som ikke *alene* foreligger i forbindelse med de i bestemmelsen nævnte undtagelser (lovudkastets §§ 17, 18.1 og 20.1) - er omfattet af retten til aktindsigt. Det er således kun oplysninger, der alene forefindes i forbindelse med f.eks. ministerrådgivning i interne vurderinger, der er undtaget aktindsigten.

DI finder, at den foreslåede bestemmelse om undtagelse fra ekstrahering af interne faglige vurderinger, der indgår i ministerbetjening, er i strid med miljøoplysningsdirektivet. **Journalisthøjskolen** mener endvidere, at den foreslåede regel også er i strid med Århuskonventionen og Europarådskonventionen om aktindsigt fra 2008.

Miljøstyrelsen bemærker, at bestemmelsen i § 22 (nu § 25) om meddelelse af aktindsigt i interne faglige vurderinger svarer til § 29 i forslaget til offentlighedsloven med den forskel, at bestemmelsen alene omhandler miljøoplysninger. Idet der henvises til bemærkningerne ovenfor om de principper, der er lagt til grund for vurderingen af behovet for konsekvensændringer i miljøoplysningsloven, finder Miljøstyrelsen ikke grundlag for at ændre bestemmelsen som foreslået af FRI.

Direktivet giver i artikel 4, stk. 1, litra e, mulighed for at undtage interne meddelelser fra aktindsigt under hensyntagen til offentlighedens interesse i at blive gjort bekendt med oplysningerne.

Efter Miljøstyrelsens opfattelse omfatter interne meddelelser også interne faglige vurderinger, uanset hvilken sammenhæng de indgår i. Om begrundelsen for bestemmelsen – og dermed overvejelserne i forhold til hensynet til offentlighedens interesse i oplysningerne - henvises bl.a. til bemærkningerne til § 29 i forslaget til ny offentlighedslov, idet bemærkes at bestemmelsen suppleres af den generelle afvejningsregel i miljøoplysningslovforslagets § 10 (nu § 13).

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at den foreslåede undtagelse af miljøoplysninger i faglige interne vurderinger, der indgår i ministerbetjening er i overensstemmelse med direktivet.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer.

7.7. Undtagelse af miljøoplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold mv. (§ 23 – nu lovforslagets § 26)

Journalisthøjskolen og Danske Mediers Forum mener, at det ikke bør være muligt at undtage emissionsoplysninger fra aktindsigt, fordi udlevering af oplysningerne vil have en ugunstig indvirkning på intellektuelle ejendomsrettigheder. Dette begrundes med, at retten til aktindsigt ikke i øvrigt efter dansk ret begrænses af intellektuelle ejendomsrettigheder, og fordi oplysningerne kan vedrøre f.eks. giftstoffer, der medfører risiko for sundhed. Der henvises i den forbindelse til, at miljøoplysningsloven er et minimumsdirektiv.

Miljøstyrelsen bemærker, at det følger af miljøoplysningsdirektivets artikel 4, stk. 2, litra e, jf. artikel 4, stk. 2, 2. afsnit, at emissionsoplysninger kan undtages fra aktindsigt, hvis offentliggørelsen kan have en ugunstig indvirkning på intellektuelle ejendomsrettigheder. Derimod giver direktivet ikke mulighed for at undtage disse oplysninger af hensyn til beskyttelse af drifts- eller forretningsforhold.

Miljøstyrelsen finder derfor, i lyset af direktivets meget begrænsede adgang til at undtage emissionsoplysninger fra aktindsigt, at der kan være behov for i visse situationer at kunne undtage emissionsoplysninger af hensyn til intellektuelle ejendomsrettigheder. Bestemmelsen er i overensstemmelse med den gældende miljøoplysningslovs § 2, stk. 5, idet bestemmelsen dog nu udtrykkeligt angiver, hvornår emissionsoplysninger kan undtages i stedet for som nu blot at henvide til direktivets bestemmelser herom.

Det skal endvidere bemærkes, at lovudkastets krav om restriktiv anvendelse af undtagelserne fra aktindsigt og afvejningsregel i § 10 (nu § 13) finder anvendelse, hvorved offentlighedens interesse i at kende emissionsoplysningerne i den konkrete situation altid skal afvejes konkret overfor hensynet til at tilbageholde oplysningerne.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

7.8. Undtagelse af miljøoplysninger af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar (§ 24 – nu lovforslagets § 27)

Journalisthøjskolen og Åbenhedstinget finder, at den foreslåede bestemmelse om undtagelse af hensyn til statens sikkerhed, som ikke kræver konkret vurdering, er i strid med forslagets § 10 (nu § 13 - afvejningsreglen) og miljøoplysningsdirektivet, der forudsætter en konkret vurdering.

Miljøstyrelsen bemærker, at den foreslåede bestemmelse i § 24 (nu § 27) om undtagelse af miljøoplysninger af hensyn til statens forsvar svarer til § 31 i forslaget til offentlighedslov.

Det fremgår af bemærkningerne til offentlighedslovsforslagets § 31, at det er præciseret, at kravet efter den gældende offentlighedslovs § 13, stk. 1, nr. 1, om, at der i det enkelte tilfælde efter en kon-

kret vurdering skal påvises en nærliggende risiko for, at statens sikkerhed m.v. vil lide skade af betydning, ikke finder anvendelse i forhold til oplysninger, der er omfattet af den foreslåede § 31.

Lovudkastets krav om restriktiv anvendelse af undtagelserne og anvendelse af afvejningsreglen i § 10 (nu § 13) vil imidlertid bevirke, at der altid vil skulle foretages en konkret vurdering af styrken af risikoen for, at statens sikkerhed mv. vil lide skade af betydning, såfremt miljøoplysningerne i det konkrete tilfælde offentliggøres. Og dette skal derefter afvejes overfor styrken af offentlighedens interesse i at få kendskab til oplysningerne.

Miljøstyrelsen finder således, at bestemmelsen i § 24 (nu § 27) set i sammenhæng med afvejningsbestemmelsen i § 10 (nu § 13) er i overensstemmelse med miljøoplysningsdirektivet.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer.

7.9. Undtagelse af visse andre miljøoplysninger (§ 26 – nu § 29)

Journalisthøjskolen finder den foreslåede regel usædvanlig vanskelig tilgængelig og fraråder den anvendte lovgivningsteknik.

Arbejdstilsynet har endvidere en række bemærkninger forholdet mellem § 11 (nu lovforslagets § 14 (om lovens forhold til anden lovgivning) og § 26 (nu § 29).

Miljøstyrelsen bemærker, at den lovtekniske udformning af bestemmelsen er bestemt af ønsket om at indarbejde miljøoplysningsdirektivets begrænsninger for anvendelse af visse af undtagelsesbestemmelserne i offentlighedslovens systematik. Hermed sikres, at myndighederne og offentligheden ikke skal forholde sig til to meget forskellige regelsæt, men i stedet får kendskab til dem i sammenhæng og med angivelse af, hvad forskellene er, og hvor der skal anvendes andre regler, end dem, som de kender fra offentlighedsloven.

Bestemmelsen er nu lovteknisk tilrettet.

Med hensyn til Arbejdstilsynets bemærkninger om forholdet mellem § 11 (nu § 14) og § 26 (nu § 29) henvises endvidere til punkt 6 ovenfor.

8. Behandlingen og afgørelsen af anmodningen om aktindsigt (§ 28 – nu lovforslagets § 31)

KL finder, jf. udkastets § 28, stk. 3, at en færdigbehandling på 7 arbejdsdage er en for kort frist.

Datatilsynet finder, jf. udkastets § 28, stk. 5, at der i vejledningsmateriale bør informeres om de særlige risici for kompromittering af fortrolige og følsomme oplysninger ved elektronisk databehandling. Det skal således sikres, at der ved aktindsigt ikke utilsigtet gives indsigt i ekstra information, som måtte være indlejret i eller på anden måde tilknyttet dokumenter, dataudtræk mv.

Datatilsynet har således konstateret i praksis, at et særligt problem kan gøre sig gældende i forhold til metadata og ekstra information, der er indeholdt i indlejrede objekter, såsom diagrammer. Fælles oplysninger end, hvad der er tilsigtet.

Miljøstyrelsen bemærker, at den foreslåede bestemmelse i § 28, stk. 3, indeholder en 7-dages sagsbehandlingsfrist regnet fra modtagelsen af anmodningen, dog med mulighed for forlængelse, der svarer til § 36, stk. 2, i forslaget til offentlighedsloven og skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Miljøstyrelsen vil medtage Datatilsynets bemærkninger i den vejledning til miljøoplysningsloven, som planlægges udarbejdet efter lovens vedtagelse.

9. Klage over afgørelser om aktindsigt (§ 29 – nu § 32)

Landbrug & Fødevarer anfører, at det er en forudsætning for klage over en afgørelse om aktindsigt, jf. stk. 1, at der er mulighed for klage over afgørelsen i den sag, som aktindsigten vedrører. I en del tilfælde inden for miljøområdet er muligheden for klage afskåret. Det medfører så, at en afgørelse om aktindsigt i disse sager ikke vil kunne påklages. En parts interesse i aktindsigt i disse sager er ikke mindre end i andre sager, snarere større, hvorfor **Landbrug & Fødevarer** foreslår, at der indføres mulighed for klage over afgørelser om aktindsigt også i de sager, hvor der ikke er mulighed for at klage over afgørelsen i den materielle sag. I disse tilfælde kan Natur- og Miljøklagenævnet være klageinstans, jf. parallelt udkastets § 29, stk. 2. I modsat fald ses miljøoplysningsdirektivets artikel 6, stk. 1, ikke at være opfyldt.

Miljøstyrelsen bemærker, at miljøoplysningsdirektivets artikel 6 stiller krav om, at den, der har anmodet om aktindsigt i miljøoplysninger skal have adgang til at få afgørelser revurderet af den samme myndighed eller af en anden myndighed eller efterprøvet af et ved lov oprettet uafhængigt organ. Herudover skal der være adgang til at få sagen prøvet ved domstolene eller af et ved lov oprettet uafhængigt organ.

Det følger af lovudkastets § 29, stk. 1 (nu § 32), at afgørelser kan påklages særskilt og direkte til den myndighed, der er øverste klageinstans i forhold til afgørelsen eller behandlingen i øvrigt af den sag om aktindsigt, som anmodningen vedrører. Efter bestemmelsens stk. 2 kan afslag på aktindsigt, der er meddelt af myndigheder mv., der ikke er forvaltningsmyndigheder, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet, i det omfang, der ikke er nogen anden klagemyndighed.

Det følger endvidere af bestemmelsen § 29, stk. 3 (nu § 32), at klagen skal sendes til den myndighed der har truffet afgørelsen i 1. instans med henblik på denne myndigheds revurdering af sin afgørelse.

Det følger endeligt af lovudkastets § 30 (nu § 33), at for afgørelser, der er truffet af en kommune, af en region eller et kommunalt fællesskab, og hvor der ikke er nogen administrativ klageinstans, skal afgørelsen være ledsaget af en vejledning om muligheden for at indbringe sagen for den kommunale og regionale tilsynsmyndighed. Her gælder ligeledes en pligt for kommunen eller regionen til at revurdere sin afgørelse.

I det omfang klageadgangen er afskåret, vil afgørelsen i stedet kunne indbringes for domstolene.

Miljøstyrelsen vurderer, at den danske gennemførelse af miljøoplysningsdirektivets bestemmelse om klageadgang og domstolsprøvelse, jf. artikel 6, opfylder direktivets krav.

Af mere praktisk relevans vil i disse situationer imidlertid være muligheden for at klage til Folketingets Ombudsmand.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

10. Betaling for miljøoplysninger (§ 36 – nu lovforslagets § 39)

Journalisthøjskolen og **Medierne** finder det vigtigt at fastholde Århuskonventionen og miljøoplysningsdirektivets krav til betaling og henviser til vejledningen til den gældende miljøoplysningslov.

Åbenhedstinget finder bestemmelsen for uklart formuleret og henviser til Ombudsmandens udtalelse i sag af 11. januar 2011 vedr. gebyr for udtræk af CHR-registret, der netop har præciseret principperne for betaling for udlevering af miljøoplysninger.

Fødevarerministeriet mener, at de beløb, der er fastsat i bekendtgørelse nr. 647 af 18. september 1986 om betaling for afskrifter og fotokopier, der udleveres i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen bør forhøjes væsentligt.

Miljøstyrelsen bemærker i forhold til bestemmelsens stk. 1 om betaling for papirkopier, at evt. betaling skal opkræves efter Justitsministeriets regler, fastsat efter offentlighedslov og forvaltningslov. Der henvises herom til bemærkningerne til § 40, stk. 3, i forslaget til ny offentlighedslov.

For så vidt angår bestemmelsens stk. 2, om betaling for aktindsigt i miljøoplysninger, der stilles til rådighed i anden form end som papirkopier bemærkes, at bestemmelsen skal anvendes med respekt af direktivets krav, herunder at størrelsen ikke må overskride et ”rimeligt beløb”.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

11. Miljøoplysninger generelt

Landbrug & Fødevarer finder, at der bør gives større indsigt i grundlaget for kommunernes regninger til ansøgeren efter reglerne om brugerbetaling. Tilsvarende i de situationer, hvor kommunerne anvender eksterne rådgivere, og hvor disse rådgiveres regninger til kommunerne overvælttes på virksomhederne som en procentdel af regningen. Her får ansøgeren ingen indsigt i grundlaget for regningen.

Miljøstyrelsen bemærker, at det foreliggende lovudkast ikke regulerer, hvilke miljøoplysninger en myndighed skal ligge inde med, men alene spørgsmål om aktindsigt i de miljøoplysninger, som er i myndighedens besiddelse eller opbevares for myndigheden.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

11.1. Om adgang til miljødata

FRI bemærker, at Danmarks Miljøportal, og de bagved liggende offentlige institutioner som

ejere, skal sikre, at Danmarks Miljøportal aktivt sikrer offentlighedens adgang til miljøoplysninger. Alternativt skal regeringen sikre anden funktionel portal.

Miljøstyrelsen bemærker, at lovudkastets § 35, stk. 2 (nu lovforslagets § 38 og § 5 b i den gældende miljøoplysningslov) giver miljøministeren hjemmel til at fastsætte regler om, hvilke miljøoplysninger der skal formidles til offentligheden. Bemyndigelsen, der blev indføjet på baggrund af miljøoplysningsdirektivet, er udnyttet i bekendtgørelse nr. 415 af 13. maj 2005, hvor det i § 2 er fastsat, hvilke oplysninger der skal formidles til offentligheden, herunder om data eller oversigter over data fra overvågning af aktiviteter, der påvirker eller kan påvirke miljøet.

Af bekendtgørelsen fremgår endvidere i § 1, stk. 2, at miljøoplysninger i stigende grad skal findes i elektroniske databaser, der er let tilgængelige for offentligheden gennem offentlige kommunikationsnetværk, og af § 1, stk. 3, at myndigheder og organer skal træffe alle rimelige foranstaltninger for at vedligeholde miljøoplysninger, som de er i besiddelse af, eller som opbevares for dem, i en form eller format, som er let at reproducere og let tilgængelig via elektronisk computerkommunikation eller andre elektroniske medier.

Hverken Århuskonventionen eller miljøoplysningsdirektivet stiller præcise krav til omfang og detaljeringsniveau af data. Der er derfor overladt et spillerum for medlemsstaterne i forhold til, hvad der vurderes hensigtsmæssigt.

I relation til Miljøportalen bemærkes, at myndighederne i væsentligt omfang har givet offentlig adgang til databaser med konkrete miljødata - via netop Danmarks Miljøportal. Bestyrelsen for Danmarks Miljøportal har den 11. oktober 2010 fremsendt en redegørelse til miljøministeren, hvoraf det fremgår, at adgangen er udbygget løbende siden Miljøportalens etablering den 1. januar 2007, ligesom der i den kommende periode vil blive arbejdet på at give offentligheden yderligere adgang til data, herunder bl.a. på overfladevandsområdet.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

11.2. Om resultatkontrakter og dataudviklingsprojekter:

FRI bemærker, at Miljøministeriet bør sende databaseudviklingsopgaver i høring for at sikre bedste struktur og indhold, der efterfølgende kan benyttes af offentligheden. Miljøministeriet bør sende databaseudviklingsopgaver i udbud for at sikre økonomisk mest attraktive tilbud, som såvel sikrer konkurrencemæssig korrekt pris samt kvalitet og levering til tiden. **FRI** bemærker endvidere, at resultatkontrakter, som udarbejdes mellem Miljøministeriet og udførende statslige organisationer ikke sendes i høring.

Miljøstyrelsen skal bemærke, at lovudkastet regulerer adgangen til miljøoplysninger og regulerer ikke høringsprocedurer e.l..

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

11.3. Om digital datadeling mellem myndigheder:

Danske Regioner fremhæver, at der er behov for, udveksling af miljødata mellem myndigheder i højere grad reguleres i lovgivningen.

Miljøstyrelsen bemærker, at lovforslaget vedrører offentlighedens mulighed for at få indsigt i miljøoplysninger, samt myndigheders pligt til at stille miljøoplysninger til rådighed for offentligheden. Lovforslaget regulerer ikke udveksling af miljødata mellem myndigheder. Miljøstyrelsen er dog enig i, at udveksling af data er et vigtigt emne.

De fremkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

11.4 Andet

Høringsparterne er herudover fremkommet med en række bemærkninger af lovteknisk karakter, der sammen med Miljøstyrelsens eget kvalitetstjek af lovudkastet har givet anledning til en række lovtekniske ændringer af lovudkastets bestemmelser samt ændringer i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i lovudkastet. Bemærkningerne er endvidere uddybet, så de i højere grad kan læses selvstændigt i stedet for blot at henvise til offentlighedslovens bemærkninger til de tilsvarende bestemmelser.

Endelig er KL og Danske Regioner ikke enige i, at lovforslaget ikke har økonomiske og administrative konsekvenser som anført i lovforslaget. Det bemærkes, at DUT-forhandlingerne endnu ikke er afsluttet.